

ELŐSZÓ HELYETT

1994 nyarán jelek érkeztek a Rolling Stonestól, hogy beindulnak újra. A közvetítő relé vagy inkább szatellit Rétság Laci volt, aki 1990-ben *Rock and roll Doktor* név alatt sétált be *Tábortűz mellett* a hobológiába. Már 1976-ban együtt voltunk a zágrábi *kőkoncerteken*, és e jó szokásunkat az ő jóvoltából azóta is megtartottuk. Ez azt jelenti, hogy ha Jagger és Richards játszanak *Túl az Operencián*, jegyeket szerez, és meghív engem.

Azonnal odaigértem a *Marx Brothers* Kiadónak a megírandó második Stones-könyvem, mire a főnök kivett a PÁNCZÉlszekrényéből némi előleget, s már szálltam is a felhőkön át New York Citybe. Ott stílusosan - *Get Off Of My Cloud** után - a Giants Stadionban kötöttem ki a *Voodoo Longue* turné előadásán - Laci jóvoltából háromszor.

Nem ájultam el a show-tól, fel is vetődött bennem, hogy még várok a könyvvel minimum 4-5 évet, esetleg egészen a KÖVEK szétporladásáig. (De úgy látszik, ezek bazaltból vannak, még szobrot sem lehet csinálni belőlük. 1995. augusztus 8-án a Népstadionban zúzdába küldték a lelkemet. Kifacsarták ötvenezer vén marha szívét, elkápráztattak húszezer tinédzsert, aztán el sem olvasva a magyar sajtó szokásos halálos ítéletét, felmarkolták a nagy dohányt, és huss.)

Elég pocsecskul álltak a dolgaim '94-ben, és erre a három Stones-koncert csak rá tett. Mindketten nehezen lendültünk bele. Hatodiknak játszották a *Satisfactiont*, ekkor éreztem először, hol vagyok. A negyedik New York-i bulijukra el sem mentem.

Sikerült találkoznom Allen Ginsberggel. Barangoltunk pár órát a beatben, zene helyett kicsit a zenben és a mosodában. Kaptam tőle könyveket, kazettákat és egy fantasztikus *Üvöltés* kiadványt, amelyben az eredeti kézirat faksimiléje, magyarázatok, lábjegyzetek, levelek, fotók és még ki tudja, mennyi fontos történeti és irodalmi dolog van azoknak, akiket érdekel (mint többek között engem), és jól tudnak angolul.

Olyan mélyen voltam, hogy nem mentem vele a partira, ahol *Marianne Faithfull* és *The Edge* a U2-ból vártak rá. Megöleltem a MESTERT, aztán az R'n'R DOKTORT, és egy jobbnak tűnő széllel átvitorláztam Chicagóba.

AJÁNLOTT ZENE

BEVONULÁSI INDULÓ

Giuseppe Verdi

Aida című operájából

* Szállj le a felhőmről (*Rolling Stones*)

A Stones most sem gyógyított meg. Tudom, nem is ez a dolga. Kutyaül voltam, és szerettem volna egyedül csavarogni.

Magamfajta ember sokszor kerül bajba, de csak ritkán tér vissza a gyökerekhez. Bibliát olvas vagy szent könyveket, régi fényképeket fürkészesz, sírokat ölel zokogva, kívánja a jót, keresi a múltat. Hiába. Úton lenni Boldogság, megérkezni Halál!

Azt hittem, menedéket találhatok, megfürödhetek a bluesban, és kifújhatom magam a szélben. Amerika elég nagy, a tenger még nagyobb. Rokonaim nincsenek sehol. Első és utolsó tagja vagyok saját dinasztíámnak, amely a semmiből jött, és velem kihal. Az út szült, megnevezett, felnevelt, és a szélre bízta majd poraimat. Egy fiú vár vissza egyedül. Átutazó vagyok mindenhol, legyen az a Batthyány tér vagy a Haight Ashbury San Franciscóban. Virágaim elhervadtak, lombom kiszáradt, a gyümölcsöm férges. *Gyökereimet keresem*, melyek közé sunyi sünök piszkítottak, mérgespókok fontak hálót, és patkányok labdáznak magjaimmal.

Korábban megtettem ezt filmben, irodalomban és zenében. Na nem *A volokalamszki országútra*, az *Áfonya*, a *vagányra* vagy a *Bunkócskára*, a nagy és igazságos atyára gondolok. Az utóbbi volt az egyetlen szexuális szimbólum az elvtársi dalkultúrában. *Segíts most!* – fordulhattam volna hozzá, de hát az Egyesült Államokban voltam, az itteni munkásmozgalom pedig tudvalevőleg az imperializmus markában fuldoklik. Jöhetett volna Sacco és Vanzetti, Joe Hill a balladájával és Joan Baezzel vagy a jól bevált katolikus módszer, miszerint *Segíts magadon, Isten is megsegít!*, de már háromszor is elmúltam tizenöt, úgy-hogy ebből elegendem volt.

Mi a teendő? – vetette fel Iljics. Ismerjük a választ. Elment Lengyelországba, és otthagya Krupszkáját Lunacsarszkijjal. Ekkor kezdődtek a bajok. Ez a Luna acsarkodott eleget, és megérte a pénzét. Biztos vagyok benne, hogy ő volt Aczél György nagypapája. Ezek a legnagyobb elvtársak mind ugyanúgy Lenintől eredeztették magukat, mint a görögök Zeuszról vagy Hitler Lohengrintől. Lunacsarszkij pont ezért rakatta üvegkoporsóba V. I. Lenint. Krupszkaja viszont nem akart Héra lenni, sem Heléna. Igazából született Penelopé volt. Nem tudta ezt Sztálin, pedig annak idején görögkeleti kispapnak indult. Ő aztán ismerhette volna a mitológiát, hiszen maga is oda készült. Elénekelte Leninné asszonynak a *Szulikót*:

Erdő mélyén vén fák alatt
Megtaláltam sírhantodat...

Úgy tudom, nem aratott sikert. A *Bunkócskát* ettől kezdve használták az elvtársak. Eleinte csak szerelmi, később egyéb ügyekben is. Voltak elvtársak, például Ordzsonikidze, Dzerzsinszkij vagy a szeleburdi Jagoda, akik még a bizottsági plénumokra is magukkal hordták. Használata a harmincas évek elejére úgy el-

terjedt, hogy a Központi Bizottságnak határozatot kellett hoznia a szovjet erdők védelmére. A gépesítés elkerülhetetlenné vált, látta be a Testület egyhanGULAG.

Chicagóban szerettem volna rágni a blues édes, fekete gyökerét. De '88-ban és '89-ben eleget lógtam itt, és *Woodstock 25. születésnapja* idején a blues még a kocsmákból is alagsori lakásokba szökött a Coca-Cola elől, nehogy hörpintenie kelljen az egész Amerikát elárasztó szirupból, melynek kellős közepén, Woodstockban egy égbe nyúló kólásüveg mint Óriások Fallosza, az égre meredve élvezett, ontotta magából a hús, barna ondót, megtermékenyítve a MacDonald's makimajmokat, akik farkukat egymásba fonva járták a rítustáncot Jimi Hendrix és Janis Joplin hült helyén – a képládák segítségével New Yorktól San Franciscón át Chicagóig, oda és vissza.

Nem bírtam a gyűrődést, és addig-addig lapozgattam Ann Charters – Deréky Gézától kapott – Jack Kerouac-életrajzát, amíg beugrott az ötlet: végigvezetek a 66-os úton. Hobónak út a gyökere.

Felpörgött az agyam, mint egy ventilátor, és éreztem, elkapott valami. Elfelejtettem a sebnyalogatást, leszedtem a tízméteres fáslit a lelkemről, és a chicagói alagsorban, az ágy szélén beindultam. Egy perc alatt tíz ötlet jött. Telefonáltam Halmágyi Péternek. Rögtön vette a lapot. Menjek érte egy hét múlva Los Angelesbe. Házigazdám, *Mócsi Ferenc*, amerikai magyar költő és bluesrajongó, a kizárólag szerény személyemmel foglalkozó Hobological Society létrehozója és egyedüli életben tartója kölcsönadta a Buickját, és féléves jogosítvánnyal a zsemben, hatvan óra alatt egyedül lenyomtam a Chicago–San Francisco utat.

Pár nap múlva átmentem Los Angelesbe, hogy felszedjem a havert, aki *Létrás Blende* néven fotósként kaszálja a tehetős kaliforniai és hollywoodi népeket. Mint mondtam, *Halmágyinak* hívják, de beszélnek valami *Hufnágelről* is vele kapcsolatban. Tőlem a Petrencés nevet kapta. Különben pedig vagy a Galápagos szigeteken szokott teknősbékákkal nyaralni, vagy a Titicaca-tónál rágja a kokaleveleket. Sértődős alkat, most éppen a fekete kannibálokra haragszik, mert nagy hatásfokkal legyilkoltak maguk közül másfél milliót, emiatt ő nem tudott odamenni hatezer dollárért, hogy öt napot a gorillákkal töltsön valami őserdőben. A pali nem bírja a légkondicionálást és a hideget, de ezt csak későn tudtam meg.

Most mindenesetre fogott egy pár weißblendét meg az optikai tengelyt, és végigfázta-fotózta a HISTORIC ROUTE 66 teljes hosszát Los Angeleستől Chicagóig.

Mindez történt körülbelül negyven évvel Jack Kerouac után, autóstop helyett a Mócsi Feri döngny Buickjával.

***Nem bírtam a gyűrődést,
és addig lapozgattam
Jack Kerouac-életrajzát,
amíg beugrott az ötlet:
végigvezetek a 66-os úton.
Hobónak út a gyökere.***